

Datum
2018-04-24Nr
FOI-2018-380:2Försvarsdepartementet
MFU
103 33 StockholmEr referens
Michael Cherinet
Fö2018/00251/MFUVår referens
Katarina Wilhelmsen

Remissvar på betänkandet Försvarsmaktens långsiktiga materielbehov (SOU 2018:7)

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har – från de utgångspunkter myndigheten har att beakta – följande synpunkter på underlaget och förslagen i betänkandet.

Forskning- och utvecklingsverksamheten

FOI kan konstatera att Försvarsmakten står inför en betydande nyanskaffning och omsättning av materiel som uppgår till stora ekonomiska värden. Myndigheten delar utredningens bedömning att forsknings- och studieverksamheten inom bland annat materielområdet bör stärkas för att bygga upp kunskaper om framtida materielbehov samt främja en ändamålsenlig och kostnads-effektiv materielförsörjning. Myndigheten kan vidare notera att utredningens förslag om att stärka forsknings- och studieverksamheten inom materielområdet är i linje med Försvarsforskningens utredningens förslag på området (SOU 2016:90).

FOI noterar i detta sammanhang att Försvarsforskningsutredningen tidigare har framhållit vikten av att forskning och utveckling inriktas mot att möta nya hot och utmaningar för att stödja utvecklingen av Försvarsmaktens operativa förmåga. Vilken materiel Försvarsmakten behöver över tid kräver långsiktig kunskapsuppbyggnad genom forskning och studier samt ett kontinuerligt arbete med förmågeutveckling. Forsknings- och studieverksamheten stödjer förmågeutvecklingen som ett underlag inför beslut i de tidiga faserna i materielförsörjningsprocessen. Forskningsbaserad kunskap krävs även för att kunna ta fram väl underbyggda kravställningar inom olika delar av materielområdet.

FOI kan konstatera att beslut om materielanskaffning under nästa försvarsbeslutsperiod kräver långa tidsperspektiv som måste beakta kraven på Försvarsmaktens operativa förmåga och den militärtekniska utvecklingen. För att kunna inrikta den militära förmågeutvecklingen över tiden och ställa rätt krav vid en upphandling är forskning och spetskompetens inom olika teknikområden med särskild försvarsmaktsrelevans av stor betydelse. I samband med förslag om ökade medel inom materielområdet i perioden 2021 till 2030, bland annat för att stärka marinstridskrafterna, föreslår utredningen också förhöjda satsningar på FoU. Som utredningen fram-

FOI
Totalförsvarets forskningsinstitut

PostadressFOI
164 90 STOCKHOLM**Besöks- och leveransadress**Besöksadress
Gullfossgatan 6, Kista
Leveransadress
Gullfossgatan 12, Kista**Telefon**

08-55 50 30 00

Orgnr: 202100-5182

registrator@foi.se

www.foi.se

håller måste en betydande forsknings- och studieverksamhet även genomföras för att underbygga materielanskaffningen efter 2030. Planerings- och beslutsunderlag för arbetet med förmågeutveckling och materieförsörjning bör tas fram av Försvarsmakten med stöd av övriga berörda myndigheter.

FOI noterar i detta sammanhang att Försvarsmakten anser att medel för FoU inom försvarsområdet bör stärkas. Försvarsmakten föreslår därför i myndighetens budgetunderlag för 2019 att anslaget 1:4 Forskning och teknikutveckling ökas med 50 miljoner kronor redan från 2019 och därefter ytterligare 75 miljoner kronor under 2020 respektive 2021 för att nå den av Försvarsforskningsutredningen föreslagna nivån.

FOI noterar vidare att Försvarsmakten i slutrapporten från perspektivstudien 2016-2018 *"Tillväxt för ett starkare försvar"* framhåller att FoU är en förutsättning för att säkerställa en operativt relevant försvarsmakt och att forskning och utveckling har en särskilt viktig roll i tidiga faser av såväl förmågeutveckling som för förmågan att analysera och möta framtida hot. För att möta behovet i Försvarsmaktsorganisation 2035 bedöms i denna rapport omfattningen av FoU behöva öka utöver den av Försvarsforskningsutredningen föreslagna nivån, och ökningen bör enligt Försvarsmakten påbörjas redan i innevarande period med tanke på de ledtider som råder inom forskningsområdet.

FOI delar sammanfattningsvis den ovan angivna bedömningen av ökade behov av forsknings- och studieverksamhet inom materielområdet. FOI vill i sammanhanget också betona vikten av att tillväxt inom forskning och utveckling sker på ett långsiktigt hållbart vis genom successiva ökningar. Om forsknings- och studieverksamheten blir eftersatt finns risk för att detta begränsar möjligheterna att fatta välgrundade beslut som svarar mot det faktiska materielbehovet, vilket riskerar att påverka förutsättningarna för att över tid kunna möta kraven på Försvarsmaktens operativa verksamhet.

Försörjningssäkerhet

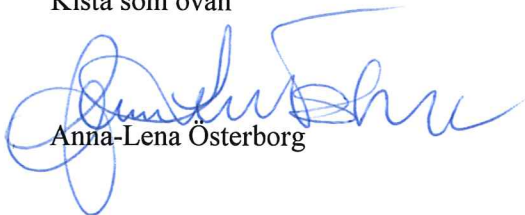
FOI delar utredningens bedömning av betydelsen av försörjningssäkerhet och behovet av en översyn av försörjningssäkerheten i syfte att ta fram en strategi för hur materieförsörjningsrisker bör hanteras i fred, kris och krig.

Väsentliga säkerhetsintressen

FOI delar utredningens bedömning och anser i likhet med utredningen att det bör ske en översyn av den närmare innebörden och omfattningen av begreppet väsentliga säkerhetsintressen för att begreppet ska kunna fylla den av riksdagen och regeringen tänkta säkerhets- respektive försvarspolitiska funktionen. Myndigheten har ovan framhållit vikten av forskning och utvecklingsverksamhet och att denna verksamhet utgör ett viktigt stöd i förmågeprocessen som underlag inför beslut bl.a. i de tidiga faserna i materieförsörjningsprocessen. Forsknings- och utvecklingsverksamheten blir om möjligt än viktigare i intressen och verksamhet som anses utgöra väsentliga säkerhetsintressen. FOI vill i detta sammanhang framhålla Försvarsforskningsutredningens analys och slutsatser i frågan vilka krav som väsentliga säkerhetsintressen ställer på forskning och utveckling, bl.a. en strategisk helhetssyn, långsiktiga satsningar och god samverkan mellan berörda aktörer.

Detta remissvar har beslutats av ställföreträdande generaldirektören Anna-Lena Österborg efter föredragning av forskningsdirektören Katarina Wilhelmsen. I den slutliga handläggningen har även seniora rådgivaren Thomas Wallander och enhetschefen Christian Ifvarsson deltagit.

Kista som ovan

Anna-Lena Österborg

Katarina Wilhelmsen

Sändlista:
Försvarsdepartementet

Som orientering:
Försvarsmakten
Försvarets materielverk

Inom myndigheten:
Registrator
GD-sekreterare
Deltagare i den slutliga handläggningen